

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN PHONG TRÀO TẬP LUYỆN MÔN BÓNG RỔ CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

ThS. Trần Vĩnh An, ThS. Nguyễn Ngọc Quỳnh Dung

Khoa Giáo dục Thể chất - Đại học Đà Nẵng

Email: goltran175@gmail.com

Tóm tắt: Bằng cách sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học bao gồm: Phương pháp tham khảo tài liệu, phương pháp quan sát sư phạm, phương pháp điều tra xã hội học, phỏng vấn trực tiếp và phương pháp toán học thống kê để đánh giá thực trạng hoạt động tập luyện môn Bóng rổ của sinh viên tại các trường thành viên thuộc Đại học Đà Nẵng. Sau đó thông qua việc lấy ý kiến của các chuyên gia, huấn luyện viên và giảng viên môn Bóng rổ trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, nghiên cứu đã lựa chọn được 5 giải pháp thiết thực nhất cho việc phát triển phong trào tập luyện và thi đấu bóng rổ cho sinh viên tại Đại học Đà Nẵng.

Từ khóa: Thực trạng, bóng rổ, sinh viên, phong trào, Đại học Đà Nẵng.

Abstract: By using scientific research methods including: Document reference method, pedagogical observation method, sociological investigation method, direct interviews and statistical mathematical methods to evaluate the actual situation of basketball practice activities of students at member schools of the University of Da nang. Then, by collecting opinions from experts, coaches and basketball lecturers in Da Nang city, the study selected the 5 most practical solutions for developing the practice movement and basketball competition for students at the University of Da Nang

Keywords: Actual situation, basketball, students, movement, the University of Da Nang.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác giáo dục thể chất trong các trường Đại học, Cao đẳng là một mặt giáo dục quan trọng, một bộ phận không thể tách rời của chất lượng đào tạo nói chung. Chúng ta đều hiểu: Mỗi trường Đại học đều có những đặc thù ngành nghề và nhiệm vụ riêng. Công tác giáo dục thể chất phải tuân theo đặc thù riêng đó để phục vụ tốt nhất về mặt củng cố và tăng cường sức khỏe, phát triển các tổ chất thể lực của sinh viên để mai sau khi ra trường công tác họ có thể cống hiến được nhiều nhất cho xã hội, cho gia đình và cho chính bản thân mình.

Hiện nay, phong trào tập luyện bóng rổ

đang nở rộ tại khắp các tỉnh thành nước ta. Bộ môn này đã du nhập vào Việt Nam hơn nhiều thập kỷ nhưng rất ít được biết đến. Phải cho đến khi Giải bóng rổ chuyên nghiệp Việt Nam – VBA được tổ chức lần đầu tiên vào năm 2016 mới thu hút được sự chú ý của công chúng. Với chiếc cúp vô địch mùa đầu tiên thuộc về đội Đà Nẵng Dragon đã thực sự tạo động lực thúc đẩy việc tập luyện bóng rổ của sinh viên trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. Số câu lạc bộ và người tham gia tập luyện tăng lên rất nhiều so với các môn thể thao khác.

Mặc dù bóng rổ là môn thể thao tự chọn được đưa vào giảng dạy chính thức tại các trường và nhận được rất nhiều sự quan tâm và

yêu thích từ số đông sinh viên trong thành phố nhất là Đại học Đà Nẵng. Tuy nhiên, thành tích môn bóng rổ của sinh viên Đại học Đà Nẵng lại chưa có tiếng nói đặc biệt với phong trào trên cả nước. Vấn đề đặt ra ở đây là cần đánh giá đúng chất lượng phong trào tập luyện và thi đấu môn bóng rổ của sinh viên Đại học Đà Nẵng, hoạt động, cơ chế quản lý của các đội tuyển và đề xuất giải pháp cụ thể để cải tiến chương trình, tổ chức các câu lạc bộ trong trường, đưa các câu lạc bộ và các đội tuyển đi vào hoạt động một cách có hệ thống, có tổ chức nhằm phát triển phong trào tập luyện và thi đấu bóng rổ của sinh viên Đại học Đà Nẵng tiến xa hơn nữa.

Xuất phát từ những vấn đề trên chúng tôi tiến hành đánh giá: “*Thực trạng và giải pháp phát triển phong trào tập luyện môn Bóng rổ cho sinh viên Đại học Đà Nẵng*”

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp: Phương pháp tham khảo tài liệu; Phương pháp phỏng vấn; Phương pháp điều tra xã hội học; Phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thực trạng phong trào tập luyện môn bóng rổ trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng hiện nay

Bảng 1. Thực trạng cơ sở vật chất trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng

TT	Trường	Số lượng sân bóng rổ	Chất lượng			Hiệu quả sử dụng	
			Tốt	Trung bình	Kém	Tốt	Không tốt
1	ĐH Bách Khoa	4	X			X	
2	ĐH Kinh Tế	2		X		X	
3	ĐH Sư Phạm	2		X			X
4	ĐH Sư Phạm Kỹ Thuật	2		X			X
5	ĐH Ngoại Ngữ	1		X			X
6	ĐH CNTT & TT Việt Hàn	2		X			X
7	Đại học Đà Nẵng phân hiệu Kon Tum	1		X			X
8	Khoa Y Dược	1		X			X
9	Viện NC & ĐT Việt Anh	1		X			X

1.1. Thực trạng chương trình giảng dạy môn Bóng trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng

Trong chương trình giảng dạy của Đại học Đà Nẵng chia làm 2 phần: chương trình bắt buộc và chương trình tự chọn.

Chương trình bắt buộc là môn Điền kinh tại học phần 1. Còn chương trình tự chọn bao gồm: bóng rổ, bóng chuyền, bóng đá, cầu lông, bóng bàn, võ, thể dục nhịp điệu... Tổng số tiết học môn GDTC mà mỗi sinh viên phải hoàn thành trong 02 năm học (gồm 4 kỳ) là 120 tiết. Trung bình số tiết học mỗi môn thể thao tự chọn như: bóng rổ, bóng chuyền, bóng đá... là 30 tiết. Qua những số liệu thu thập được cho ta thấy có một thực tế là các môn thể thao đang được đông đảo người hâm mộ, tham gia tập luyện và thi đấu như bóng rổ, bóng đá... thì trong chương trình GDTC tại các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng chỉ là những môn tự chọn không nằm trong chương trình giảng dạy bắt buộc cho sinh viên. Từ đó, ta thấy số lượng tiết học dành cho các môn này là quá ít không đủ thời lượng để đáp ứng nhu cầu tập luyện cho sinh viên.

1.2. Thực trạng cơ sở vật chất phục vụ cho giảng dạy và tập luyện môn bóng rổ trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng

Qua bảng số liệu cho ta thấy các trường thành viên cũng đã quan tâm đến việc xây dựng cơ sở vật chất phục vụ cho việc giảng dạy và học tập môn bóng rổ. Với tổng số sân bóng rổ được xây dựng ở các trường là 16 sân, trong đó có 01 trường có sân đạt chuẩn, 8 trường có sân đạt chất lượng trung bình, 02

sân sử dụng hiệu quả. Tuy số lượng sân vẫn còn thiếu và hiệu quả sử dụng chưa cao nhưng cũng là sự nỗ lực của các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng.

1.3. Thực trạng đội ngũ cán bộ giảng viên được đào tạo chuyên ngành bóng rổ của các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng

Bảng 2. Thực trạng số lượng cán bộ giảng viên được đào tạo chuyên ngành bóng rổ của các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng hiện nay

TT	Trường	Số lượng giảng viên	Chất lượng	Chuyên ngành bóng rổ	Tỷ lệ %
1	ĐH Bách Khoa	15	ĐH	2	13,33%
2	ĐH Kinh Tế	9	ĐH	2	22,22%
3	ĐH Sư Phạm	8	ĐH	1	12,5%
4	ĐH Sư Phạm Kỹ Thuật	7	ĐH	1	14,29%
5	ĐH Ngoại Ngữ	7	ĐH	1	14,29%
6	ĐH CNTT & TT Việt Hàn	9	ĐH	2	22,22%
7	Đại học Đà Nẵng phân hiệu Kon Tum	5	ĐH	0	0%
8	Khoa Y Dược	4	ĐH	1	25%
9	Viện NC & ĐT Việt Anh	4	ĐH	1	25%

Qua số liệu mà chúng tôi thu thập được tổng số giảng viên GDTC giảng dạy tại các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng Đà Nẵng là 39 giảng viên nhưng chỉ có 11 giảng viên đã được đào tạo chuyên ngành bóng rổ. Một trường không có giảng viên chuyên ngành bóng rổ nên các giảng viên còn lại phải kiêm luôn việc giảng dạy và huấn luyện đội

tuyên bóng rổ của trường. Với tỷ lệ giảng viên chuyên ngành ít như vậy thì chất lượng giảng dạy môn bóng rổ sẽ không đạt yêu cầu, không đáp ứng được nhu cầu cấp thiết của sự phát triển thể dục thể thao (TDTT) nói chung và phong trào bóng rổ nói riêng.

1.4. Thực trạng tập luyện ngoại khóa môn bóng rổ của sinh viên tại Đại học Đà Nẵng

Bảng 3. Thực trạng khóa số lượng sinh viên Đại học Đà Nẵng tham gia tập luyện ngoại khóa môn bóng rổ năm học 2023– 2024:

TT	Trường	Số lượng sinh viên toàn trường	Số lượng sinh viên tập luyện bóng rổ ngoại khóa	Tỷ lệ
1	ĐH Bách Khoa	4560	224	4,92%
2	ĐH Kinh Tế	2394	160	6,68%
3	ĐH Sư Phạm	2268	80	3,54%
4	ĐH Sư Phạm Kỹ Thuật	1692	90	5,32%
5	ĐH Ngoại Ngữ	1512	164	10,84%
6	ĐH CNTT & TT Việt Hàn	1692	90	5,32%

7	Đại học Đà Nẵng phân hiệu Kon Tum	976	0	0%
8	Khoa Y Dược	900	100	11,12%
9	Viện NC & ĐT Việt Anh	540	54	10%

Qua bảng số liệu mà tôi thống kê được cho thấy tỷ lệ sinh viên tập luyện bóng rổ ngoài khóa so với tổng số sinh viên của các trường là rất thấp. Tuy phong trào bóng rổ tại Đại học Đà Nẵng đang phát triển mạnh mẽ nhưng hiện nay tại các trường thành viên có rất ít sân bóng rổ đạt tiêu chuẩn cho các em luyện tập. Hầu hết các em sinh viên đều tập luyện bóng rổ ngoài khóa tại trường mình đang học nên bị hạn chế về thời gian tập dẫn đến việc nhiều em yêu thích môn bóng rổ nhưng lại không có điều kiện để tập luyện.

2. Một số giải pháp nhằm phát triển phong trào tập luyện môn Bóng rổ cho sinh viên tại Đại học Đà Nẵng

Để nâng phát triển phong trào tập luyện môn Bóng rổ cho sinh viên tại Đại học Đà Nẵng chúng tôi đề xuất 9 giải pháp (GP) và sau đó lựa chọn ra các giải pháp tối ưu thông qua việc phỏng vấn 30 giảng viên, huấn luyện viên Bóng rổ có kinh nghiệm tại các trường đại học và các CLB Bóng rổ trên địa bàn thành phố Đà Nẵng:

- Giải pháp 1: Tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của sinh viên về việc tập luyện môn bóng rổ

Để thu hút sinh viên tham gia và tích cực tập luyện môn bóng rổ chúng ta cần tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của các em thông qua phim ảnh, tài liệu và những hoạt động thực tế. Hằng năm, các trường cần có kế hoạch quảng bá và tổ chức thường xuyên các giải thi đấu bóng rổ, để tạo điều kiện cho sinh viên có cơ hội tranh đua để phát huy tài năng và thỏa mãn niềm đam mê về môn bóng rổ của các em.

- Giải pháp 2: Cải tiến nội dung giảng dạy, phương pháp giảng dạy môn bóng rổ:

Thường xuyên cải tiến chương trình, đổi

mới phương pháp giảng dạy xây dựng, đổi mới chương trình tập luyện riêng cho những sinh viên có năng khiếu, say mê thể thao. Để cho sinh viên có thể cống hiến tài năng thể thao cho phong trào của trường cũng như của địa phương. Tăng cường thêm giờ giảng dạy lý thuyết trên lớp để các em hiểu hơn về tư duy chiến thuật lẫn kỹ thuật mới thông qua băng hình và sách vở.

- Giải pháp 3: Tăng cường cơ sở vật chất và khai thác tối đa cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDTC nói chung và môn bóng rổ nói riêng

Theo kết quả điều tra ở trên cho ta thấy rằng hiện nay cơ sở vật chất phục vụ cho công tác giảng dạy và tập luyện môn bóng rổ ở một số trường còn thiếu thốn. Cần tăng cường phát triển cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDTC và tập luyện thể thao trong các trường. Đại học Đà Nẵng phối hợp với các trường thành viên lên kế hoạch để nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDTC. Và cụ thể mỗi trường cần có 1 sân bóng rổ đạt tiêu chuẩn tập luyện và thi đấu. Cần có thêm 1 phòng có trang bị máy chiếu và các băng tư liệu để nâng cao trình độ nhận thức về tư duy chiến thuật lẫn kỹ thuật cho các em.

- Giải pháp 4: Tăng cường đội ngũ cán bộ chuyên sâu, có năng lực tổ chức:

Xây dựng cơ chế, chính sách để tuyển chọn đội ngũ giảng dạy, báo cáo viên chất lượng cao. Xây dựng đội ngũ giảng viên có kiến thức sâu, rộng, có nhiều kinh nghiệm trong thực tế; cung cấp cho người học những thông tin, kiến thức thiết thực; chú trọng mời giảng viên thỉnh giảng là lãnh đạo các cơ quan, đơn vị công tác trong ngành, trong địa phương có kinh nghiệm thực tiễn để truyền đạt kiến thức.

- Giải pháp 5: Tăng thêm giờ giảng dạy môn Bóng rổ

Tăng cường giờ giảng dạy chính khóa môn Bóng rổ để tăng thời gian học tập và rèn luyện giúp sinh viên trang bị thêm những tri thức cơ bản chủ yếu nhất trong môn học Bóng rổ cả về lý thuyết cũng như thực hành động tác, trọng tài điều khiển trận đấu để sinh viên tự rèn luyện nâng cao thể lực hoàn thành nhiệm vụ học tập của khoá học.

- Giải pháp 6: Nâng cao trình độ chuyên môn cho giảng viên giảng dạy môn Bóng rổ:

Thường xuyên tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo và sinh hoạt chuyên môn để các giảng viên có thể trao đổi những sáng kiến, kinh nghiệm của mình trong công tác giảng dạy môn Bóng rổ. Tạo điều kiện cho giảng viên tham gia các lớp bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ nhằm nâng cao trình độ và phương pháp giảng dạy môn Bóng rổ.

- Giải pháp 7: Có cơ chế đánh giá điểm, khuyến khích sinh viên tham gia tập luyện môn Bóng rổ

Căn cứ vào các quy định hiện hành, trên cơ sở đề nghị của Hiệu trưởng các trường thành viên, tiến hành xem xét, đánh giá kết quả học tập và rèn luyện của sinh viên. Từ đó có cơ chế đánh giá điểm, khuyến khích sinh viên tham gia tập luyện môn Bóng rổ tại Đại học Đà Nẵng.

- Giải pháp 8: Bổ sung thêm các lớp

Bóng rổ nâng cao tại các trường

Thành lập thêm các lớp Bóng rổ nâng cao tại các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng để những sinh viên có năng khiếu môn Bóng rổ có điều kiện để tham gia học tập và rèn luyện thể thao theo nguyện vọng của mình.

- Giải pháp 9: Tăng cường luyện tập ngoại khóa và xây dựng các lớp nâng cao theo mô hình CLB bóng rổ trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng

Trong các trường nên thành lập các đội tuyển bóng rổ riêng của trường và có những chế độ, kế hoạch tập luyện cụ thể để không bị động khi tham gia các giải Bóng rổ do Thành phố tổ chức. Ngoài ra, cần thành lập các lớp nâng cao theo khóa và mô hình câu lạc bộ bóng rổ và có lịch trình sinh hoạt định kỳ thường xuyên để tạo sân chơi cho các em sinh viên yêu thích, mong muốn được tập luyện và thi đấu môn bóng rổ. Hằng năm Đại học Đà Nẵng nên kết hợp với các trường thành viên tổ chức các giải bóng rổ thu hút sinh viên tham gia. Thông qua đó để tuyển chọn ra những tài năng đào tạo thành những vận động viên đội tuyển Đại học Đà Nẵng tham gia các giải đấu cấp tỉnh thành phố và cấp toàn quốc đạt thành tích cao.

Kết quả phỏng vấn về giải pháp đề xuất nhằm phát triển phong trào tập luyện môn Bóng rổ cho sinh viên Đại học Đà Nẵng được trình bày ở bảng 4:

Bảng 4. Kết quả phỏng vấn các giải pháp phát triển phong trào tập luyện môn Bóng rổ cho sinh viên THPT tại thành phố Đà Nẵng (n=30)

TT	Tên giải pháp	Đồng ý		Không đồng ý	
		Số lượng	Tỷ lệ %	Số lượng	Tỷ lệ %
1	GP 1	28	93,3	2	6,7
2	GP 2	25	83,3	5	16,7
3	GP 3	26	86,7	4	13,3
4	GP 4	14	46,7	16	53,3
5	GP 5	17	56,7	13	43,3
6	GP 6	25	83,3	5	16,7
7	GP 7	20	66,7	10	33,3
8	GP 8	19	63,3	11	36,7
9	GP 9	23	76,7	7	23,3

Từ kết quả thu được ở bảng 4 chúng tôi rút ra được 5 giải pháp được sự đồng ý cao (trên 70%) của các giảng viên, huấn luyện viên như sau:

- Giải pháp 1: Tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của sinh viên về việc tập luyện môn Bóng rổ.

- Giải pháp 2: Cải tiến nội dung giảng dạy, phương pháp giảng dạy môn Bóng rổ

- Giải pháp 3: Tăng cường cơ sở vật chất và khai thác tối đa cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDTC nói chung và môn Bóng rổ nói riêng.

- Giải pháp 6: Nâng cao trình độ chuyên môn cho giảng viên giảng dạy môn Bóng rổ.

- Giải pháp 9: Tăng cường luyện tập ngoại khóa và xây dựng các lớp nâng cao theo mô hình CLB bóng rổ trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng.

KẾT LUẬN

Từ kết quả nghiên cứu, cho phép chúng tôi rút ra được một số kết luận sau:

- Kết quả nghiên cứu của đề tài đã đánh giá được thực trạng công tác GDTC tại Đại học Đà Nẵng còn tồn tại một số vấn đề sau:

Nội dung chương trình giảng dạy GDTC phân phối chưa hợp lý; Số lượng sân đạt tiêu chuẩn và trang thiết bị phục vụ cho việc giảng dạy và luyện tập môn bóng rổ còn thiếu thốn; Đội ngũ giảng viên TDTT có trình độ đồng đều, chuyên môn tốt nhưng vẫn còn thiếu nhiều so với số lượng sinh viên tại Đại học Đà Nẵng; Một số trường có câu lạc bộ bóng rổ tập luyện thường xuyên nhưng lại không tổ chức giải cấp trường để các em sinh viên có cơ hội thi đấu giao lưu học hỏi kinh nghiệm.

- Qua quá trình nghiên cứu đã đưa ra được 5 giải pháp nhằm phát triển phong trào tập luyện và thi đấu môn bóng rổ của sinh viên tại Đại học Đà Nẵng gồm: Tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của sinh viên về việc tập luyện môn Bóng rổ; Cải tiến nội dung giảng dạy, phương pháp giảng dạy môn Bóng rổ; Tăng cường cơ sở vật chất và khai thác tối đa cơ sở vật chất phục vụ cho công tác GDTC nói chung và môn Bóng rổ nói riêng; Nâng cao trình độ chuyên môn cho giảng viên giảng dạy môn Bóng rổ; Tăng cường luyện tập ngoại khóa và xây dựng các lớp nâng cao theo mô hình CLB bóng rổ trong các trường thành viên tại Đại học Đà Nẵng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Chính phủ nước CHXHCN Việt Nam (2015), *Quy định về giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong nhà trường*, Hà Nội.
- [2]. Thủ tướng chính phủ (2013), Quyết định số **2160/QĐ-TTg ngày 11/3/2013** *Phê duyệt Quy hoạch phát triển thể dục thể thao đến năm 2020, định hướng đến năm 2030*.
- [3]. [3] Chris Ballard (2009), *The Art of a Beautiful Game*, Nxb Sport Illustrated.
- [4]. Donald F. Staffo (2015), *Teaching basketball skills for Physical education*, Nxb ISBN.
- [5]. Harre. D (2006), *Học thuyết huấn luyện*, Dịch: Trương Anh Tuấn, Bùi Thế Hiển, NXB TDTT, Hà Nội.
- [6]. Tổng cục TDTT (2007), *Thể thao Việt Nam con số và sự kiện*, NXB TDTT, Hà Nội.

Nguồn bài báo: Bài báo trích từ kết quả đề tài cấp cơ sở Đại học Đà Nẵng, chủ nhiệm: ThS. Trần Vĩnh An, tên đề tài: “Nghiên cứu hệ thống bài tập kỹ thuật trong giảng dạy môn bóng rổ cho sinh viên Đại học Đà Nẵng”. Nghiên cứu thu năm 2019.

Bài nộp ngày 12/6/2024, phản biện ngày 05/9/2024, duyệt đăng ngày 20/9/2024